

Zasady postępowania szkoły w sytuacji wystąpienia cyberprzemocy

Cyberprzemoc to seria agresywnych zachowań, celowo i regularnie skierowanych przeciwko bezbronnej osobie. Występuje najczęściej w formie słownej – pojawia się np. w komentarzach, memach, na nagraniach wideo. Cyberprzemocą jest: nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Potencjalni agresorzy są przekonani o anonimowości, działają z ukrycia, mogą spreparować nienawistną treść „na spokojnie” oraz o dowolnej porze.

W przypadku otrzymania jakiegokolwiek informacji o wystąpieniu przypadku zastosowania cyberprzemocy wobec ucznia na terenie szkoły, osoba, która taką wiedzę posiada, niezwłocznie zobowiązana jest do przekazania tej informacji dyrektorowi/ wicedyrektorowi placówki SOSW.

Sposób postępowania

Dyrektor

- 1) wysłuchuje ze spokojem osoby, która zgłasza akt cyberprzemocy, okazuje jej wsparcie; rozmowę przeprowadza się w miejscu bezpiecznym, zapewniającym intymność; należy zebrać informacje dotyczącą zdarzenia, czy faktycznie posiada ono znamiona cyberprzemocy, czy może jest niezbyt udanym żartem,
- 2) zabezpiecza wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (np. wykonuje kopię materiałów, notuje datę i czas otrzymania materiałów, zapisuje dane nadawcy, adresy stron internetowych, historię połączeń itd.),
- 3) w miarę możliwości identyfikuje sprawcę – na podstawie zebranych informacji i materiałów dowodowych; ofiara często domyśla się, kto stosuje wobec niej cyberprzemoc,
- 4) kontaktuje się z policją; należy pamiętać, że czyny karalne ścigane z urzędu powinny być niezwłocznie zgłoszone na policję lub do prokuratury; dotyczy to sytuacji takich jak rozpowszechnianie zdjęć lub filmów z udziałem osoby nieletniej mających cechy pornograficzne czy publikowanie materiałów prezentujących seksualne wykorzystywanie nieletnich (art. 202 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny).

Działania szkoły, jeśli sprawcą cyberprzemocy jest uczeń szkoły

Sposób postępowania

Dyrektor:

- 1) wspólnie z pedagogiem szkolnym przeprowadza rozmowę dyscyplinującą dotyczącą nagannego zachowania ucznia; ustalacie okoliczności zdarzenia, dokonajcie analizy sytuacji (powodów i motywów działania), podejmijcie próbę naprawienia sytuacji konfliktowej,
- 2) wymierza karę sprawcy cyberprzemocy, jaką przewidują wewnętrzne przepisy szkoły (statut, regulaminy).

Działania szkoły, jeśli sprawcą cyberprzemocy jest osoba spoza szkoły – w sytuacji gdy sprawca jest nieznan

Sposób postępowania

Dyrektor:

- 1) przerywa akt cyberprzemocy, zawiadamia administratora serwisu w celu usunięcia materiału – po wcześniejszym zabezpieczeniu dowodów oraz zgłoszeniu sprawy policji,
- 2) udziela wsparcia ofierze cyberprzemocy (np. uczniowi szkoły), musi ona czuć, że jest bezpieczna i otoczona opieką dorosłych,
- 3) informuje ucznia (ofiara cyberprzemocy) o krokach, jakie podjąć może szkoła, i o sposobach, w jaki może zapewnić mu bezpieczeństwo,
- 4) omawia strategię postępowania wobec sprawcy (np. zerwanie kontaktu ze sprawcą, niepodjęcie agresywnej konfrontacji itp.),
- 5) monitoruje sytuację, np. zwraca uwagę, czy wobec ofiary w dalszym ciągu nie jest stosowana przemoc; uwrażliwia nauczyciela, by obserwował, jak ofiara sobie radzi w grupie po ujawnieniu incydentu cyberprzemocy,
- 6) włącza rodziców w działania wobec ofiary – na bieżąco informuje o sytuacji ucznia, proponuje pomoc specjalisty (np. psychologa szkolnego, poradni psychologiczno-pedagogicznej) oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy policji.

Ważne telefony alarmowe:

- Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka: 800 12 12 12,
- Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116 111, <https://11611.pl/>,
- Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci: 800 100 100, <https://800100100.pl/>,
- zgłaszanie nielegalnych treści: <https://dyzurnet.pl/>, dyzurnet@dyzurnet.pl.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 910 ze zm.),
- ustawa z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 344),
- art. 200 § 1–5, art. 200a, art. 200b, art. 202 § 1–4b, art. 256, art. 257 oraz art. 190 § 1–2, art. 190a § 1–3, art. 212 § 1–2, art. 256, art. 267 § 1–4, art. 268a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1444 ze zm.).